

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔՆ ԱՐՑԱԽՈՒՄ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ
ԱՐՑԱԽԻ ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՇՏՈՑ ՅԱՄԱԼՍԱՐԱՆՈՒՄ

2021թ.-ի հունիսի 12-ին Արցախի Մեսրոպ Մաշտոց համալսարանում կազմակերպվեց միջազգային գիտաժողով՝ **«Նորակազմ (չճանաչված) պետությունները պատերազմից հետո. խնդիրներն ու դրանց լուծման ուղիները»** խորագրով: Գիտաժողովում քննարկվեցին տարածաշրջանի հումանիտար, տնտեսագիտական, սոցիալ-քաղաքական զարգացման արդիական հարցերը:

Գիտաժողովին առկա և հեռավար ձևաչափով մասնակցեցին 40-ից ավելի գիտնականներ ու մասնագետներ Հայաստանից, Արցախից, Ռուսաստանի Դաշնությունից և Հարավային Օսիայից:

Գիտաժողովը հետպատերազմյան շրջանում առաջինն էր Արցախի Հանրապետությունում և, որպես այդպիսին, օրախնդիր էր ու պահանջված:

Բացման խոսքում ՄՄՀ ռեկտոր, մ.գ.թ., ՄՄՀ պրոֆեսոր Դ.Ա.Գաբրիելյանը ընդգծեց, որ գիտաժողովը կնպաստի պետության առջև ծառայած խնդիրները վեր հանելուն, արժևորելուն և հնարավոր լուծումներ առաջարկելուն, ուստի կարևորեց յուրաքանչյուր մասնակցի կարծիքը թեմատիկ հարցադրումների շուրջ:

ԱՅ ԿԳՄՍ նախարար Լուսինե Ղարախանյանը իր խոսքում կրթությունն ու գիտելիքը համարեց այն կարևոր բաղադրիչները, որոնցով կարող ենք ճանաչելի դարձնել երկիրը և պահպանել ինքնությունը: «Գիտությունը սահմաններ չի ճանաչում և մեծ հաշվով աշխարհում բոլոր հարթանակները, բոլոր

հաջողությունները չափվում են գիտելիքով: Որտեղ կա պարտություն, այնտեղ կա գիտելիքի պակաս, և մեր պարտությունը, ցավոք, պայմանավորված է եղել նախ և առաջ կրթության ու գիտության հանդեպ ոչ պատշաճ մոտեցմամբ», – ընդգծել է Լ. Ղարախանյանը:

Լիազումար նիստից հետո գիտաժողովի աշխատանքները շարունակվեցին երեք մասնախմբերում՝ 1. Տնտեսագիտություն, կառավարում, ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներ, 2. Իրավունք, քաղաքագիտություն, միջազգային հարաբերություններ, տարածաշրջանագիտություն, 3. Լեզվաբանություն, գրականագիտություն, մեթոդիկա, մանկավարժություն, հոգեբանություն:

Գիտաժողովի մասնակից, լրագրող, հեռուստամեկնաբան, կինովավերագրող Նաիրի Յոխիկյանի կարծիքով՝ գիտությունը, ակադեմիական խոսքը կարևոր են, երբ դրանք իրականության մեջ իրենց ազդեցությունն են ունենում. «Մենք՝ ոչ զինվորականներս, պետք է ամեն ինչ անենք, որպեսզի Արցախում հայեր ապրեն: Այն ապագան, որը մեզ՝ հայերիս է պետք, պետք է ներառի, բացի այսօրվա սահմաններից, Շուշին, Յադրուլը՝ իրենց գյուղերով, առնվազն Քարվաճառը, Քաշաթաղը, որպեսզի մենք հասնենք դրան, իսկ մենք դրան պետք է հասնենք, քանի որ մեր կամքից անկախ թշնամին պատերազմի է պատրաստվում: Մենք պետք է այստեղ ապրենք, պետք է հնարավորինս զարգացնենք Արցախը, պետք է մեր գիտությամբ, կրթությամբ հասնենք նրան, որ մեր զորքը ապագա պատերազմներում ոչ թե կազմակերպված պարտություն կրի, այլ միասնական հաղթանակ», - նշեց Լ. Յոխիկյանը:

Հարավային Օսիայի Ա.Ա.Տրիբիլովի անվան պետական համալսարանի դասախոս, ք.գ.թ., դոցենտ Սոսլան Պլիևիը իր ելույթում շնորհակալություն հայտնելով ՄՄՀ ռեկտոր Դ.Ա.Գաբրիելյանին նման դժվար իրավիճակում գիտական միջոցառումներ կազմակերպելու համար՝ նշեց, որ գիտաժողովի թեման ավելի քան արդիական է և ունի գիտագործնական կարևոր նշանակություն:

Գիտաժողովի աշխատանքներին մասնակցել է նաև «Արցախ» գիտահետազոտական ինստիտուտի տնօրեն, «Գիտական Արցախ» պարբերականի գլխավոր խմբագիր, ի.գ.թ., դոցենտ **Ավետիք Հարությունյանը** և հանդես եկել *«Արցախի Հանրապետության սահմանադրաիրավական կարգավիճակը հետպատերազմյան ժամանակաշրջանում»* թեմայով զեկուցմամբ, որի գաղափարական գլխավոր շեշտադրումը մեկն էր՝ Արցախի Հանրապետության առջև ծառայած խնդիրների հնարավոր լուծման ջանքերի հետ մեկտեղ պետք է բոլոր բնագավառներում շարունակաբար բարձրացնել Արցախի անունն ու սուբյեկտայնության մակարդակը:

Գիտաժողովի մի մասն էր նաև ցուցահանդեսը, որին ներկայացվել են ավելի քան 120 աշխատություններ, ինչպես նաև ռուսական ու գերմանական փոստային բացիկներ՝ նվիրված օկուպացված բերդաքաղաք Շուշիին: Այդ բացիկների կարևորությունն այն է, որ դրանցում բացառապես գրված է բնակավայրի պատմական հայկական անվանումը՝ Շուշի: